

2012. **Het kastje bij 't muurtje laten blijven.**
De dingen, de zaak niet overdrijven; het niet te do laan-
leggen, enz.
2013. **Van het kastje naar de muur lopen** (*of* : gestuurd worden).
Van de een naar de ander, heen en weer terug, zonder iets
te bereiken, zonder resultaat.
2014. **Bij iemand in de bovenste lade liggen.**
Iemand aangenaam zijn.
2015. **Hij ligt in 't bovenste schof.**
(*Z. N.*) Hij staat in blakende gunst.
2016. **Hij zou iemand van zijn stoel af praten.**
Hij is buitengewoon welbespraakt.
2017. **Iets niet onder stoelen of banken steken.**
Er geen geheim van maken.
2018. **Tussen twee stoelen in de as vallen.**
Mislukken.
2019. **Tussen twee stoelen in de as zitten.**
Zeer verlegen zijn in de keus, die men doen moet, en daardoor
niets doen.
2020. **Voor stoelen en banken prediken.**
Geen gehoor vinden.
2021. **Zij zitten niet op één stoel.**
Zij zullen niet samen handelen, optreden.
29. **Iemand het hoofd kammen met een stoel.**
Hem aflossen.
1545. **Een koning uit zijn stoel praten.**
Zeer welbespraakt zijn.
2022. **Iemand een stoeltje zetten.**
Iemand op zijn gemak zetten, hem in een goede stemming
brengen; *ook* : iemand een poets bakken.
2023. **Op de schopstoel zitten.**
Zijn val, zijn nederlaag nabij zijn; *ook* : ieder ogenblik
ontslagen kunnen worden.
2024. **Iemand op de mat vallen.**
Iemand overvallen op etenstijd.
2025. **Voor iemand in de mat springen.**
Zijn zaak verdedigen.
2026. **Zijn matten oprollen.**
Vertrekken, heengaan.
z. b. : Zijn biezen pakken.
2027. **Iets op het tapijt** (*of* : te berde) brengen.
Van iets beginnen te spreken.
z. b. : Iets op de batterij brengen.
2028. **Op het kussen geraken.**
Aan het bewind komen; tot een hoge waardigheid benoemd
worden.
2029. **Op het kussen zitten.**
Een aanzienlijke betrekking waarnemen.
2030. **Ergens een schilderijtje van ophangen.**
Er een boekje over opendoen.
2031. **Dit is een stukje van Jan Steen.**
Dat is een grap, een fopperij.
2032. **Iemand een spiegel voorhouden.**
Iemand het verkeerde van zijn gedrag laten zien.

2033. **Iemand op het schap zetten.**
Hem opzij zetten, hem « opbergen ».
2034. **De schapraai hangt bij hem aan de balk.**
Hij is straatarm.
2035. **De schapraai hangt er te hoog.**
Men krijgt er geen eten.
2036. **De muizen liggen bij hem dood in de schapraai.**
Hij is arm, er is bij hem niet veel te halen.

KEUKENGEREEDSCHAP, TAFELGEREI, ENZ.

2037. **De kan aanspreken.**
(Sterke drank) drinken.
2038. **De kan door de glazen gooien.**
Goede sier maken; de boel opscheppen.
2039. **Hij wil altijd het onderste uit de kan hebben.**
Hij is te begeerlijk.
2040. **Ik ben in geen kan gebroed.**
(*Z. N.*) Ik ben verstandig genoeg om mij niet te laten bedrie-
gen.
2041. **Te diep in de kan kijken.**
Te veel drinken.
2042. **Dat is het haakje, daar het kannetje aan hangt.**
Dat is de zaak waar het op aan komt, dat is de hoofdzaak.
2043. **Dat is een deksel op een azijnkan.**
Dat is een uitvlucht, een doekje voor het bloeden.
2044. **Dat doet hun ketel koken.**
Dat schaft hun de kost.
2045. **Mede aan de ketel zitten.**
Mede van iets profiteren.
2046. **Stomen als een ketel.**
Zeer opgewonden zijn.
2047. **'t Is een blikken keteltje.**
't Is een opvliegend mens, hij is gauw heet en gauw koud.
2048. **De kat in de ketel vinden.**
Niets meer te eten vinden.
z. b. : De hond in de pot vinden.
2049. **Zij jagen het varken in de ketel.**
Het zijn baatzuchtige mensen die alles alleen houden.
1407. **Het vet is van de ketel.**
Het beste is er af; de goede dagen zijn voorbij.
2050. **Hij weet hoe de moor ruist.**
(*Z. N.*) Hij weet wat er aan de hand is of wat er zal gebeuren.
2051. **Aan de pan blijven hangen.**
Zich om bestwil met iets bemoeien en er slecht afkomen.
2052. **De pan bij de steel houden.**
Het heft in handen houden; zorg dragen dat men geen schade
lijdt.
2053. **De pan zal aanbranden.**
De zaak zal een verkeerde loop nemen.
2054. **Het is pan tot aan de steel.**
(*Z. N.*) De vriendschap is groot.
2055. **Het zo druk hebben als de pan op vastenavond.**
Het zeer druk hebben.

Spreekwijzen

HUIS EN HUISHOUDEN

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

